

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Απριλίου 2008

σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 41/07 (πρώην NN 49/07) που εφάρμοσε η Ρουμανία για την Tractorul

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2008) 1102]

(Το κείμενο στη ρουμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/767/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

2007 πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τις ρουμανικές αρχές.

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους⁽¹⁾ σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(2) Με επιστολές της 5ης Ιουλίου 2007 και 30ής Ιουλίου 2007, η Επιτροπή κάλεσε τις ρουμανικές αρχές να καταργήσουν τους ειδικούς όρους που περιείχε η σύμβαση ιδιωτικοποίησης της Tractorul, αναφέροντας συγχρόνως ότι, εάν δεν ανασταλεί κάθε παράνομη ενίσχυση η Επιτροπή θα αναγκαστεί ενδεχομένως να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 11 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (διαταγή αναστολής)⁽²⁾.

(3) Με επιστολές της 8ης και 10ης Αυγούστου 2007, οι ρουμανικές αρχές υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Στις 17 Ιανουαρίου 2007, η Επιτροπή ζήτησε την παροχή γενικών πληροφοριών για διάφορες ρουμανικές δημόσιες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της SC Tractorul U.T.B. SA Braşov (στη συνέχεια Tractorul) που ήταν σε διαδικασία εκούσιας εκκαθάρισης. Η Ρουμανία υπέβαλε πληροφορίες με επιστολή της 15ης Φεβρουαρίου 2007. Η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες στις 8 Μαρτίου 2007 και στις 22 Μαΐου 2007, τις οποίες η Ρουμανία υπέβαλε με επιστολές της 21ης Μαρτίου 2007, της 25ης Μαΐου 2007 και της 31ης Μαΐου 2007. Στις 3 Μαΐου

(4) Με επιστολή της 25ης Σεπτεμβρίου 2007, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Ρουμανία για την απόφασή της να κινηθεί τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ λόγω παράνομης ενίσχυσης και να εκδώσει διαταγή αναστολής. Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί τη διαδικασία μαζί με τη διαταγή αναστολής δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την ενίσχυση.

⁽¹⁾ ΕΕ C 249 της 24.10.2007, σ. 21.

⁽²⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽³⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

(5) Με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 2007, η Ρουμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της. Με επιστολή της 28ης Νοεμβρίου 2007, η Flăvius Investiții SRL (στη συνέχεια Flăvius) υπέβαλε παρατηρήσεις, οι οποίες διαβιβάστηκαν στη Ρουμανία στις 5 Δεκεμβρίου 2007. Η Ρουμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί των παρατηρήσεων της Flăvius με επιστολή της 4ης Ιανουαρίου 2008.

(6) Με επιστολή της 12ης Δεκεμβρίου 2007, η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες που παρασχεθήκαν με επιστολές της 14ης και 15ης Ιανουαρίου 2008.

(7) Στις 19 Δεκεμβρίου 2007 οι υπηρεσίες της Επιτροπής συναντήθηκαν με τις ρουμανικές αρχές και με εκπροσώπους της Flăvius.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

2.1. Η επιχείρηση

(8) Η Tractorul είναι κρατική επιχείρηση. Η ρουμανική δημόσια υπηρεσία ιδιωτικοποιήσεων AVAS κατέχει το 80,17 % των μετοχών της, ενώ το 17,15 % ανήκει σε ιδιωτικό κεφάλαιο επενδύσεων, το SIF Transilvania, και το υπόλοιπο 2,67 % ανήκει σε ιδιώτες, φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις. Μέχρι τα τέλη του 2006 η Tractorul παρήγε σε μεγάλη κλίμακα γεωργικούς ελκυστήρες και γεωργικό μηχανολογικό εξοπλισμό, ήταν εγκατεστημένη σε βιομηχανική περιοχή κοντά στο κέντρο της πόλης Μπρασόβ. Απασχολούσε περίπου 2 300 εργαζομένους.

(9) Το 2006, η Tractorul παρουσίασε ζημία 46 εκατ. EUR και συσσωρευμένα χρέη της τάξης των 250 εκατ. EUR, εκ των οποίων τα 200 εκατ. EUR ήταν χρέος στον κρατικό προϋπολογισμό. Λόγω της μεγάλης οικονομικής ζημίας και του υψηλού χρέους, στις 23 Φεβρουαρίου 2007 η Tractorul διέκοψε τη δραστηριότητά της και εισήλθε σε διαδικασία εκούσιας εκκαθάρισης με την έκδοση του επείγοντος κυβερνητικού διατάγματος 3/2007.

(10) Προηγουμένως, η AVAS είχε επιχειρήσει αρκετές φορές να ιδιωτικοποιήσει την επιχείρηση, αλλά χωρίς επιτυχία.

(11) Η Tractorul είναι εγκατεστημένη στο Μπρασόβ, περιοχή επιλέξιμη για περιφερειακή ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.

2.2. Περιγραφή των μέτρων

(12) Στις αρχές του 2008, η Tractorul είχε συσσωρεύσει σημαντικά χρέη που δεν ήταν σε θέση να αποπληρώσει. Η ρουμανική κυβέρνηση, ωστόσο, με την έκδοση του ΕΚΔ 3/2007, ανέβαλε να κινήσει τη διαδικασία αφερεγγυότητας επί ένα εξάμηνο κατά τη διάρκεια του οποίου η AVAS ως μέτοχος έπρεπε να αποφασίσει είτε την ιδιωτικοποίηση είτε την εκούσια εκκαθάριση της επιχείρησης.

(13) Στις 23 Φεβρουαρίου 2007, η AVAS αποφάσισε την εκούσια εκκαθάριση της επιχείρησης. Για το σκοπό αυτό η AVAS οργάνωσε, το Μάιο του 2007, δημόσιο διαγωνισμό για τον

διορισμό εκκαθαριστή και ταυτόχρονα καθόρισε στο τεύχος δημοπράτησης το αντικείμενο της εκκαθάρισης: δύο «λειτουργικές ενότητες»⁽⁴⁾, δηλαδή την παραγωγή γεωργικών ελκυστήρων και την παραγωγή εξαρτημάτων από σφυρήλατο σίδηρο. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον εκκαθαριστή Casa de Insolvență Transilvania (CIT) που ανέλαβε την διαχείριση της πώλησης της Tractorul.

(14) Αφού προσδιόρισε τα στοιχεία ενεργητικού που θα αποτελούσαν το αντικείμενο της εκκαθάρισης, στις 5 Ιουλίου 2007, η CIT προκήρυξε το διαγωνισμό με τη μορφή ανοικτής υποβολής προσφορών για όλα τα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης, περιλαμβανομένης της ακίνητης περιουσίας (έκταση 126 εκταρίων) και των κτιρίων των μονάδων παραγωγής, των γραφείων και διαμερισμάτων, του μηχανολογικού εξοπλισμού, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και εμπορικών σημάτων. Η τιμή εκκίνησης για τη συνολική πώληση ήταν 77 000 035 EUR.

(15) Αρκετές επιχειρήσεις ανακοίνωσαν τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, αλλά μόνο δύο δέχθηκαν την τιμή εκκίνησης των 77 εκατ. EUR. Δεδομένου ότι η Flăvius ήταν η πρώτη επιχείρηση που υπέβαλε προσφορά και ο άλλος ανταγωνιστής δεν πρόσφερε υψηλότερο τίμημα, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην Flăvius. Λίγο αργότερα υπογράφηκαν η σύμβαση πλαίσιο για την πώληση και η σύμβαση πώλησης της επιχείρησης.

(16) Τα έγγραφα δημοπράτησης όριζαν διάφορες υποχρεώσεις του αγοραστή: τη διατήρηση της δραστηριότητας, δηλαδή την παραγωγή γεωργικών ελκυστήρων, κατά τα επόμενα 10 έτη· επαναπρόσληψη κατά προτεραιότητα των πρώην εργαζομένων της Tractorul· εξασφάλιση ανταλλακτικών και παροχής υπηρεσιών τα επόμενα 2 έτη (περίοδος εγγύησης) και τα 10 έτη (εξυπηρέτηση μετά τη λήξη της εγγύησης)· προμήθεια εξαρτημάτων από χυτοσίδηρο τα επόμενα 5 έτη.

3. ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΑΤΑΓΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ

(17) Η επίσημη διαδικασία έρευνας κινήθηκε επειδή υπήρχαν ανησυχίες ότι η διαδικασία εκκαθάρισης ήταν στην πραγματικότητα ιδιωτικοποίηση με όρους που επέβαλαν τη συνέχιση της παραγωγικής δραστηριότητας της εταιρείας, μείωναν την τιμή πώλησης και, κατά συνέπεια, θα παρείχαν πλεονέκτημα στην πωλούμενη επιχείρηση ή στον αγοραστή.

(18) Πρώτον, σύμφωνα με τα διαθέσιμα εκείνη την περίοδο στοιχεία, τα οποία βασίζονταν κυρίως σε άρθρα εφημερίδων, η Επιτροπή είχε λόγους να υποθέσει ότι η AVAS είχε την πρόθεση να επιβάλει στην πώληση της Tractorul ορισμένους όρους που θα εξασφάλιζαν τη διατήρηση της παραγωγής και τον αριθμό των απασχολουμένων. Η Επιτροπή είχε την υπόνοια ότι οι όροι αυτοί θα είχαν ως αποτέλεσμα να μειωθεί η τιμή πώλησης και θα απέτρεπαν άλλους δυνητικά ενδιαφερόμενους ακόμη και να υποβάλουν προσφορά.

⁽⁴⁾ Στην απόφαση για την κίνηση διαδικασίας, η Επιτροπή χρησιμοποίησε την έκφραση «βιώσιμη ενότητα». Όμως, οι ρουμανικές αρχές αμφισβήτησαν αυτή τη διατύπωση με το επιχείρημα ότι τα στοιχεία ενεργητικού της Tractorul δεν ήταν σε κατάσταση που θα επέτρεπαν την άσκηση μιας οικονομικά βιώσιμης δραστηριότητας. Η Ρουμανία πρότεινε τον όρο «λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού».

(19) Δεύτερον, οι ρουμανικές αρχές δεν προσκόμισαν κανένα πειστικό στοιχείο ότι η εκούσια εκκαθάριση μέσω της πώλησης των λειτουργικών στοιχείων θα ήταν η πλέον συμφέρουσα λύση για το κράτος ως μέτοχο και τους πιστωτές, σε αντίθεση με τη δικαστική εκκαθάριση. Η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ότι μια ιδιωτική επιχείρηση θα αγόραζε πολύτιμη γη κοντά στο κέντρο της πόλης Μπρασόβ με παλαιές βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανολογικό εξοπλισμό και δεν θα οικοπεδοποιούσε τη γη, όχι αναγκαστικά για παραγωγική δραστηριότητα, για να την πουλήσει τμηματικά, εξασφαλίζοντας ενδεχομένως με τον τρόπο αυτό υψηλότερο τίμημα.

(20) Εφόσον, παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις της Επιτροπής, οι ρουμανικές αρχές διενήργησαν το δημόσιο διαγωνισμό για τα βιώσιμα στοιχεία της επιχείρησης και συνήψαν λίγο αργότερα τη σύμβαση πώλησης με τον επιλεγέντα από τον διαγωνισμό, η Επιτροπή εξέδωσε ταυτόχρονα διαταγή αναστολής.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΕ Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ

(21) Η Ρουμανία ισχυρίζεται ότι, κατά την πώληση των βιώσιμων στοιχείων της Tractorul, η AVAS ενήργησε ως φορέας της οικονομίας της αγοράς, εξασφαλίζοντας την υψηλότερη δυνατή τιμή. Συνεπώς, δεν υπήρξε κρατική ενίσχυση.

(22) Πρώτον, η Ρουμανία ισχυρίζεται ότι η Tractorul δεν ιδιωτικοποιήθηκε, αλλά στην πραγματικότητα τέθηκε σε εκούσια εκκαθάριση. Ενώ κατά την ιδιωτικοποίηση πωλούνται οι μετοχές της εταιρείας από το κράτος σε τρίτους και η εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται, η εκούσια εκκαθάριση συνίσταται σε πώληση των στοιχείων ενεργητικού της εταιρείας, στην πληρωμή των χρεών της στους πιστωτές, σύμφωνα με εκδοθέν διάταγμα, και στην διανομή του υπολειπόμενου ποσού στους μετόχους. Με την ολοκλήρωση της πράξης η εταιρεία παύει να υφίσταται και διαγράφεται από το μητρώο επιχειρήσεων.

(23) Ακόμη, η Ρουμανία εξηγεί ότι η εκούσια εκκαθάριση της εταιρείας οργανώθηκε με ανοικτό και διάφανο διαγωνισμό χωρίς διακρίσεις και χωρίς όρους. Ο διαγωνισμός αυτός δημοσιοποιήθηκε ευρέως στον τοπικό και εθνικό τύπο.

(24) Η πώληση των βιώσιμων στοιχείων πραγματοποιήθηκε χωρίς όρους και έτσι δεν μειώθηκε η τιμή πώλησης. Η σύμβαση πώλησης μεταξύ της Tractorul και της Flavis δεν περιέχει καμία υποχρέωση του αγοραστή να διατηρήσει τη δραστηριότητα για περίοδο δέκα ετών ή να απασχολήσει συγκεκριμένο αριθμό εργαζομένων της προηγούμενης επιχείρησης. Έτσι, η τιμή πώλησης αντιπροσωπεύει την αγοραία αξία της Tractorul.

(25) Δεύτερον, η Ρουμανία ισχυρίζεται ότι, αν και η AVAS είχε την πρόθεση να πωλήσει χωριστά τα δύο λειτουργικά στοιχεία της επιχείρησης, ο ανεξάρτητος εκκαθαριστής, η CIP, συνέστησε μετά από μια αρχική αξιολόγηση την πώληση ολόκληρης της βιομηχανικής μονάδας συνολικά, διότι αυτό θα ήταν συμφερότερο από την τμηματική πώληση και ιδίως

επειδή το βιομηχανικό συγκρότημα περιέχει και ορισμένα μη ελκυστικά περιουσιακά στοιχεία (δηλ. οικόπεδα που δεν έχουν πρόσβαση σε καμία τοπική υποδομή ή/και βρίσκονται κοντά στο χώρο εναπόθεσης αποβλήτων της πόλης, τα κτίρια είναι παλαιά, κλπ.), τα οποία πιθανώς δεν θα πωλούνταν το καθένα χωριστά.

(26) Σύμφωνα με αυτή την έκθεση αξιολόγησης, η συνολική αξία όλων των στοιχείων ενεργητικού της Tractorul ανερχόταν περίπου σε 100 εκατ. EUR. Για να αποφευχθούν τα πρόσθετα έξοδα εκκαθάρισης και συντήρησης από την πώληση του κάθε περιουσιακού στοιχείου χωριστά, ο εκκαθαριστής πρόσφερε το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων (λειτουργική μέθοδος) και υπολόγισε έκπτωση 23 %. Έτσι, η τιμή εκκίνησης ορίστηκε σε 77 εκατ. EUR και αντιπροσώπευε την αγοραία αξία. Επιπλέον, κανένας ανταγωνιστής δεν πρόσφερε υψηλότερη τιμή.

(27) Τέλος, η Ρουμανία εξήγησε ότι η εκούσια εκκαθάριση επιτρεπόταν βάσει του εθνικού εταιρικού δικαίου (νόμος 31/1990) και βάσει του ειδικού νόμου για την επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων (νόμος 137/2002). Η Ρουμανία έδωσε διαβεβαιώσεις ότι η εκούσια εκκαθάριση ήταν ταχύτερη διαδικασία με χαμηλότερο κόστος για την επιχείρηση. Συγχρόνως, οι πιστωτές είχαν στη διάθεσή τους τα ίδια ακριβώς μέσα ελέγχου για να διασφαλίσουν ότι δεν παραβιάζονται τα δικαιώματά τους.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

(28) Με επιστολή της 24ης Οκτωβρίου 2007, η Flavis παρενέβη ως ενδιαφερόμενος στη διαδικασία της Επιτροπής.

(29) Πρώτον, η Flavis ισχυρίζεται ότι ο διαγωνισμός για την πώληση της Tractorul ήταν ανοικτός, διάφανος και χωρίς διακρίσεις. Δημοσιοποιήθηκε σε ευρεία κλίμακα στον τοπικό και εθνικό τύπο.

(30) Δεύτερον, η Flavis τεκμηριώνει ότι δεν εφαρμόστηκαν ειδικοί όροι για την πώληση των βιώσιμων στοιχείων της Tractorul. Η απαίτηση για διατήρηση της δραστηριότητας (δηλαδή της παραγωγής γεωργικών ελκυστήρων) κατά τα επόμενα δέκα έτη δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως όρος, διότι δεν περιείχε υποχρέωση να παράγονται πράγματι γεωργικοί ελκυστήρες. Επιπλέον, η Flavis εξηγεί ότι αγόρασε τα βιώσιμα στοιχεία της επιχείρησης λόγω του οικονομικού δυναμικού της γης για την αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας και δεν έχει πρόθεση να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή ελκυστήρων σε αυτή την εγκατάσταση. Έτσι, η απαίτηση δεν ήταν επαχθής, αλλά απλή διοικητική διαδικασία για την καταγραφή του αντικειμένου δραστηριότητας στο εμπορικό μητρώο.

(31) Επίσης, όσον αφορά την υποχρέωση επαναπρόσληψης κατά προτεραιότητα των πρώην εργαζομένων της Tractorul, η Flavis ισχυρίζεται ότι αυτό δεν ήταν επαχθής όρος που θα μπορούσε να προκαλέσει μείωση της τιμής πώλησης.

(32) Εν κατακλείδι, η Flonus ισχυρίζεται ότι οι εικαζόμενοι όροι που περιελήφθησαν στο τεύχος δημοπράτησης δεν μείωσαν την αξία πώλησης. Αυτό απεικονίζεται επίσης και στην έκθεση αξιολόγησης ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα ο οποίος διορίστηκε από τον εκκαθαριστή για την αξιολόγηση της Tractorul.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

6.1. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

(33) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός εάν η εν λόγω συνθήκη ορίζει άλλως.

(34) Το άρθρο 295 της συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι η παρούσα συνθήκη δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 86 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, οι δημόσιες επιχειρήσεις υπόκεινται σε κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

(35) Κατά πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου⁽⁵⁾ και σύμφωνα με τους κανόνες και την πρακτική της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο των ιδιωτικοποιήσεων⁽⁶⁾, όταν ένα κράτος μέλος αποκτά την κυριότητα ή πωλεί επιχειρήσεις ή, με διαφορετικούς όρους, αγοράζει ή πωλεί μετοχές επιχειρήσεων, δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση εάν η συμπεριφορά του κράτους μέλους είναι σύμφωνη με τη συμπεριφορά ενός επενδυτή της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς.

(36) Συνεπώς, όταν πραγματοποιείται ιδιωτικοποίηση με πώληση μετοχών στο χρηματιστήριο, θεωρείται εν γένει ότι η πράξη αυτή διέπεται από τους κανόνες της αγοράς και δεν υφίσταται ενίσχυση. Όταν όμως η ιδιωτικοποίηση γίνεται με πώληση σε θεσμικό ή στρατηγικό επενδυτή, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχει δοθεί ενίσχυση μόνον εφόσον πληρούνται οι παρακάτω όροι: πρώτον, η εταιρεία πωλείται με τη διαδικασία διαγωνισμού ανοικτού για όλους τους ενδιαφερόμενους, διάφανου και χωρίς διακρίσεις· δεύτερον, δεν επιβάλλονται όροι που δεν συνιστούν συνήθη πρακτική σε παρόμοιες πράξεις μεταξύ ιδιωτών και οι οποίοι είναι δυνατό να προκαλέσουν μείωση της τιμής πώλησης· τρίτον, η εταιρεία πωλείται σε αυτόν που υποβάλλει την υψηλότερη προσφορά· και, τέταρτο, πρέπει να δοθούν επαρκής χρόνος και πληροφορίες στους συμμετέχοντες για τη σωστή αποτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που θα αποτελέσει τη

βάση της προσφοράς τους⁽⁷⁾. Σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει να εξεταστούν οι εμπορικές πωλήσεις για ενδεχόμενες επιπτώσεις της ενίσχυσης και πρέπει, κατά συνέπεια, να κοινοποιούνται.

(37) Σε αυτές τις περιπτώσεις, για να εκτιμηθεί αν μια πράξη που αφορά κρατικά περιουσιακά στοιχεία εμπεριέχει γενικά ενίσχυση απαιτείται να αξιολογηθεί αν ένας φορέας μιας οικονομίας της αγοράς θα συμπεριφερόταν με τον ίδιο τρόπο σε παρόμοια περίπτωση, αν δηλαδή θα πωλούσε την επιχείρηση στην ίδια τιμή. Κατά την εφαρμογή της αρχής του επενδυτή σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς, μη οικονομικοί παράγοντες, όπως λόγοι βιομηχανικής πολιτικής, θέματα απασχόλησης ή στόχοι περιφερειακής ανάπτυξης, που δεν θα ήταν δεκτοί από επενδυτή μιας οικονομίας της αγοράς, δεν μπορούν να θεωρούνται λόγοι αποδοχής χαμηλότερης τιμής, αλλά αντιθέτως ένδειξη ύπαρξης ενίσχυσης. Η Επιτροπή⁽⁸⁾ δίνει συνεχώς εξηγήσεις για την έννοια αυτής της αρχής, η οποία επιβεβαιώνεται σταθερά από το Δικαστήριο⁽⁹⁾.

(38) Συνεπώς, εάν δεν ικανοποιείται μία από τις προαναφερόμενες απαιτήσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια πώληση πρέπει να εξεταστεί ως προς πιθανές επιπτώσεις της ενίσχυσης και, κατά συνέπεια, πρέπει να κοινοποιείται⁽¹⁰⁾. Συνεπώς, με το να τηρεί αυτές τις απαιτήσεις, το κράτος θα ήταν σίγουρο ότι θα επιτύχει την υψηλότερη δυνατή τιμή, δηλαδή την τιμή της αγοράς, για τα περιουσιακά στοιχεία του και, με τον τρόπο αυτό, δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση.

(39) Με την επιβολή συγκεκριμένων όρων στον αγοραστή κατά την ιδιωτικοποίηση, το κράτος μειώνει δυνητικά την τιμή πώλησης και αποποιείται επιπλέον έσοδα. Ακόμη, ορισμένοι όροι ενδέχεται να αποτρέψουν δυνητικούς ενδιαφερόμενους επενδυτές ακόμα και από το να υποβάλουν προσφορά, με αποτέλεσμα να διαταραχθεί το ανταγωνιστικό περιβάλλον του διαγωνισμού, έτσι ώστε ακόμη και η μεγαλύτερη από τις υποβαλλόμενες τελικά προσφορές να μην αντιπροσωπεύει απαραίτητα την πραγματική αγοραία αξία⁽¹¹⁾.

(7) Σημεία 402 και επόμενα της 23ης έκθεσης επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1993). Βλέπε επίσης την παράγραφο 248 της 21ης έκθεσης επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1991): «[...] δεν υφίσταται ενίσχυση όταν οι μετοχές πωλούνται στον πλειοδότη με ανοικτή και χωρίς όρους διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Εάν, όμως, οι μετοχές πωλούνται με διαφορετικούς τρόπους, ενδεχομένως ενυπάρχουν στοιχεία ενίσχυσης».

(8) Βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 3ης Μαΐου 2000, ΤΑΣQ, ΕΕ L 272 της 25.10.2000, όπου η Επιτροπή διαπίστωσε ότι «Οι γαλλικές αρχές απέδειξαν επίσης ότι η προκήρυξη του διαγωνισμού ήταν διαφανής και χωρίς όρους [...], Ειδικότερα, τα έγγραφα που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή αποδεικνύουν ότι η πώληση της ΤΑΣQ δεν περιείχε όρους, π.χ. για τη διατήρηση θέσεων εργασίας, για τις εγκαταστάσεις ή τη συνέχιση της δραστηριότητας». Αυτό οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε ενίσχυση κατά την ιδιωτικοποίηση.

(9) Βλέπε: υπόθεση Τ-296/97 Rec, Alitalia, υποθέσεις Τ-228/99 και Τ-233/99, WestLB κατά Επιτροπής: υπόθεση Τ-366/00, Scott SA, υποθέσεις C-328/99 και C-399/00, Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής: υπόθεση Τ-358/94, Air France κατά Επιτροπής, Rec, Alitalia.

(10) Βλέπε 23η έκθεση επί της Πολιτικής Ανταγωνισμού (1993), σελ. 255.

(11) Στην απόφαση της Επιτροπής της 15ης Φεβρουαρίου 2000, Dessauer Geräteindustrie (ΕΕ L 1 της 4.1.2001, σ. 10) η έλλειψη όρων, δηλαδή η διενέργεια διαγωνισμού χωρίς όρους, οδήγησε την Επιτροπή στα συμπεράσματα ότι δεν υπήρξε κρατική ενίσχυση κατά τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης.

(5) Βλέπε: υπόθεση Τ-296/97 Rec, Alitalia, υποθέσεις Τ-228/99 και Τ-233/99, WestLB κατά Επιτροπής: υπόθεση Τ-366/00, Scott SA, υποθέσεις C-328/99 και C-399/00, Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής: υπόθεση Τ-358/94, Air France κατά Επιτροπής.

(6) Βλέπε 23η έκθεση της πολιτικής ανταγωνισμού, 1993, σ. 255

(40) Το ρουμανικό κράτος, επιβάλλοντας αυτούς τους όρους και αποδεχόμενο κατά συνέπεια ότι δεν θα λάβει την καλύτερη τιμή για τις μετοχές ή τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχει, δεν ενεργεί ως επενδυτής σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς που θα επιχειρούσε να επιτύχει την υψηλότερη δυνατή τιμή. Αντίθετα, επιλέγει να πωλήσει την επιχείρηση σε τιμή χαμηλότερη από την αγοραία αξία. Ένας επενδυτής σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς δεν θα είχε οικονομικό συμφέρον να θέσει ανάλογους όρους (συγκεκριμένα τη διατήρηση του επιπέδου απασχόλησης, όρους επωφελείς για την εν λόγω γεωγραφική περιοχή ή όρους που εξασφαλίζουν συγκεκριμένο επίπεδο επενδύσεων), αλλά θα πωλούσε την εταιρεία στον πλειοδότη, ο οποίος θα ήταν μετά ελεύθερος να καθορίσει το μέλλον της εταιρείας ή των παγίων στοιχείων που θα είχε αποκτήσει ⁽¹²⁾.

(41) Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι οι όροι που εφαρμόζονται σε μια ιδιωτικοποίηση συνεπάγονται αυτομάτως την ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης. Πρώτον, όροι που αποτελούν συνήθη πρακτική παρόμοιων συναλλαγών μεταξύ ιδιωτών (δηλαδή ορισμένες πάγιες αποζημιώσεις, απόδειξη της οικονομικής κατάστασης του υποβάλλοντος προσφορά ή συμμόρφωση με τους εθνικούς κανόνες για την αγορά εργασίας) δεν δημιουργούν πρόβλημα. Δεύτερον, ακόμη και όροι που κατά τα φαινόμενα είναι ασυνήθιστοι μεταξύ ιδιωτών αποδεικνύουν την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης μόνο εάν έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση της τιμής πώλησης και παρέχουν πλεονέκτημα. Το αν οι όροι αυτοί συνιστούν ή όχι ενίσχυση πρέπει να αποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση χωριστά ⁽¹³⁾.

Όροι που επιβλήθηκαν στην πώληση της Tractorul

(42) Όταν κίνησε την διαδικασία βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες αν η πώληση της Tractorul διενεργείτο στο πλαίσιο ενός ανοικτού και διάφανου διαγωνισμού χωρίς διακρίσεις και χωρίς όρους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα σε εκείνο το στάδιο στοιχεία, τα οποία προέρχονταν κυρίως από άρθρα στον Τύπο, η Επιτροπή είχε την υπόνοια ότι, με βάση το τεύχος δημοπράτησης που δημοσίευσε η AVAS για τον διορισμό του εκκαθαριστή, η AVAS αποφάσισε την πώληση της Tractorul ως λειτουργικές ενότητες και ήδη σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας επέβαλε όρους για να διασφαλίσει τη διατήρηση της παραγωγικής δραστηριότητας κατά τα επόμενα 10 έτη και την επαναπρόσληψη των πρώην εργαζομένων της επιχείρησης. Η Επιτροπή έκρινε ότι οι όροι αυτοί ήταν δυνατό να προκαλέσουν μείωση της τιμής πώλησης και έτσι, με την επιβολή τους, το κράτος δεν ενήργησε ως φορέας της οικονομίας της αγοράς. Εν κατακλείδι, οι όροι αυτοί θα μπορούσαν να συνιστούν κρατική ενίσχυση.

(43) Με βάση τα στοιχεία που έδωσαν οι ρουμανικές αρχές, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι όροι πώλησης της Tractorul διατυπώθηκαν με τρόπο που να μην επιβάλει καμία επαχθή

υποχρέωση στους δυνητικούς αγοραστές, διότι ήταν μόνο τυπικές απαιτήσεις. Ο όρος για τη διατήρηση της δραστηριότητας κατά τα επόμενα δέκα έτη αφορούσε στην καταγραφή στο εμπορικό μητρώο του αντικειμένου της δραστηριότητας, δηλαδή της παραγωγής γεωργικών ελκυστήρων και άλλου γεωργικού εξοπλισμού, και δεν υποχρέωνε τον αγοραστή να συνεχίσει πράγματι την παραγωγή. Ο αγοραστής, η Flavianus, εξήγησε ότι ο νομικός της σύμβουλος είχε επίσης επιβεβαιώσει ότι η ρήτρα δεν συνεπαγόταν υποχρέωση να συνεχιστεί καμία παραγωγική δραστηριότητα. Σε κάθε περίπτωση, δεν έχουν καμία πρόθεση να ξαναρχίσουν παραγωγική δραστηριότητα στην εν λόγω εγκατάσταση.

(44) Παρομοίως, η υποχρέωση να δοθεί προτεραιότητα στην απασχόληση παλαιών εργαζομένων της Tractorul ή την προμήθεια ανταλλακτικών και εξαρτημάτων δεν συνιστούν επαχθείς υποχρεώσεις. Περιελήφθησαν στο τεύχος δημοπράτησης ως ρήτρες για να καταβάλει ο αγοραστής κάθε δυνατή προσπάθεια και, συνεπώς, δεν είναι υποχρεωτικές και δεσμευτικές για το νέο ιδιοκτήτη.

(45) Οι ρουμανικές αρχές εξήγησαν ότι η AVAS είχε κίνητρο να καταγραφούν αυτές οι συμβολικοί χαρακτήρα απαιτήσεις, επειδή επιθυμούσε να διατηρηθεί η φήμη της επιχείρησης και των προϊόντων της τα οποία εξακολουθούν να διατίθενται σε μεγάλη κλίμακα στη ρουμανική αγορά.

(46) Με βάση τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, εφόσον οι όροι αυτοί δεν έχουν επαχθή χαρακτήρα και αυτό ήταν σαφές για όλους τους δυνητικούς αγοραστές με βάση τη διατύπωση στο τεύχος δημοπράτησης, δεν προκάλεσαν μείωση της τιμής πώλησης και δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά για τους δυνητικούς επενδυτές να υποβάλουν προσφορά και κατά συνέπεια δεν προκάλεσαν την απώλεια πόρων για το κράτος. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται επίσης από το γεγονός ότι κανένας από τους τέσσερις συμμετέχοντες στον διαγωνισμό δεν είχε σχέση με την παραγωγή ελκυστήρων. Έτσι, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι περιληφθέντες όροι δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση.

Συνολική πώληση

(47) Κινώντας τη διαδικασία βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσο η εκούσια εκκαθάριση που συνεπαγόταν την πώληση των βιώσιμων στοιχείων της εταιρείας θα ήταν η συμφερότερη λύση για το κράτος ως μέτοχο και για τους πιστωτές, σε αντίθεση με τη δικαστική εκκαθάριση ή την τμηματική πώληση.

(48) Η Ρουμανία υποστηρίζει ότι η AVAS ενήργησε ως φορέας της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς και εξασφάλισε την υψηλότερη δυνατή τιμή για την Tractorul. Για τον σκοπό αυτό, η AVAS διόρισε ανεξάρτητο εκκαθαριστή με τη διαδικασία ανοικτού και διάφανου οργανισμού χωρίς διακρίσεις και χωρίς όρους, ο οποίος θα διενεργούσε την εκούσια εκκαθάριση.

⁽¹²⁾ Βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 27ης Φεβρουαρίου 2008, Ιδιωτικοποίηση της αυτοκινητοβιομηχανίας Craiova, Ρουμανία, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.

⁽¹³⁾ Παρόμοια ανάλυση πραγματοποιήσε, παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή στην απόφαση της 20.6.2001, Πώληση μετοχών της GSG — Land Berlin, EE C 67 της 16.3.2002, σ. 33, η οποία οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε κρατική ενίσχυση, έστω και αν υπήρχαν ασυνήθιστοι όροι, διότι διαπίστωσε ότι οι όροι αυτοί δεν ήταν δυνατό να προκαλέσουν μείωση της τιμής πώλησης.

- (49) Με βάση τα στοιχεία που προσκόμισε η Ρουμανία, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, αρχικά η AVAS είχε την πρόθεση να πωλήσει χωριστά τα δύο βιώσιμα στοιχεία, δηλαδή τη μονάδα παραγωγής ελκυστήρων και το χυτήριο και το πιεστήριο χυτοσιδήρου. Όμως, αφού διενήργησε δική της αξιολόγηση των 37 επιμέρους στοιχείων ενεργητικού, η CPT, ο εκκαθαριστής συνέστησε την πώληση του βιομηχανικού συγκροτήματος ως σύνολο για να εξασφαλιστούν τα μεγαλύτερα δυνατά έσοδα και μόνο σε περίπτωση που κανένας δυνητικός αγοραστής δεν θα εκδήλωνε ενδιαφέρον να αποκτήσει την εγκατάσταση ως σύνολο θα προέβαινε σε χωριστή πώληση των στοιχείων ενεργητικού της επιχείρησης.
- (50) Ο εκκαθαριστής τεκμηρίωσε τα πλεονεκτήματα αυτής της συνολικής πώλησης. Πρώτον, οι χάρτες που προσκόμισαν οι ρουμανικές αρχές δείχνουν ότι διάφορα οικόπεδα βρίσκονται στην πίσω πλευρά της βιομηχανικής εγκατάστασης, κοντά στον χώρο εναπόθεσης αποβλήτων της πόλης, και δεν έχουν πρόσβαση σε καμία οδό, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πράγματι πρόσβαση σε αυτά. Δεύτερον, η αξία του κάθε επί μέρους στοιχείου της βιομηχανικής εγκατάστασης διαφέρει πάρα πολύ ανάλογα με τη χωροθεσία του κάθε στοιχείου, την κατάσταση των κτιρίων και την ύπαρξη πρόσβασης στην τοπική εγκατάσταση. Τρίτον, οι περισσότεροι από τους δυνητικούς επενδυτές ενδιαφέρονταν για την αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας στην περιοχή — τα 17 από τα 26 τεύχη δημοπράτησης αφορούσαν την αγορά ολόκληρης της εγκατάστασης Tractorul.
- (51) Κατά συνέπεια, ο εκκαθαριστής έκρινε ότι πιθανότητα κανένας επενδυτής δεν θα αγόραζε τα λιγότερο ελκυστικά στοιχεία ενεργητικού. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα αυτά τα περιουσιακά στοιχεία να δημιουργήσουν πρόσθετο διοικητικό κόστος και έξοδα συντήρησης για την Tractorul και κατ'επέκταση για την AVAS ως ιδιοκτήτη. Ακόμη, η κατάκτηση της γης θα δημιουργούσε μεγάλα διοικητικά έξοδα, δηλαδή έξοδα τοπογραφικών και εγγραφής στο κτηματολόγιο.
- (52) Η στρατηγική πώλησης του συνόλου της Tractorul εγκρίθηκε επίσης στη συνέχεια από την AVAS.
- (53) Όσον αφορά την τιμή που επιτεύχθηκε, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης που συντάχθηκε για λογαριασμό του εκκαθαριστή, η αξία των στοιχείων ενεργητικού της Tractorul (δηλ. το σύνολο της αξίας των 37 επιμέρους στοιχείων ενεργητικού) ανερχόταν περίπου 100 εκατ. EUR, επί της οποίας ο εκκαθαριστής εφάρμοσε έκπτωση 23 % για το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων, ορίζοντας ως αρχική τιμή πώλησης το ποσό των 77 εκατ. EUR. Αυτό το ποσοστό έκπτωσης βασίζεται στην πείρα του εκκαθαριστή και στο γεγονός ότι μια συνολική πώληση επιφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα, σε αντίθεση με μια τμηματική πώληση.
- (54) Η διαδικασία που επέλεξε ο εκκαθαριστής για την πώληση της Tractorul ήταν η μέθοδος του ανοικτού διαγωνισμού. Σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες που θεσπίστηκαν με την απόφαση αριθ. 577/202 της κυβέρνησης, εάν σε ένα συγκεκριμένο στάδιο υπάρχουν τουλάχιστον δύο προσφέροντες και κανείς δεν υποβάλλει υψηλότερη προσφορά σε αυτό το στάδιο (το οποίο είχε προκαθοριστεί στο 5 % πριν την προσφορά), ο διαγωνισμός κατακυρώνεται σε αυτόν που έχει τον μικρότερο αριθμό πρωτοκόλλου της προσφοράς⁽¹⁴⁾. Εφόσον η Flanus και ένας δεύτερος επενδυτής δέχτηκαν την τιμή εκκίνησης, αλλά κανείς από τους δύο δεν ήταν πρόθυμος να υπερθεματίσει, η Tractorul πωλήθηκε για το ποσό των 77 εκατ. EUR σε αυτόν που υπέβαλε πρώτος προσφορά, δηλαδή τη Flanus. Συνεπώς, ο εκκαθαριστής έλαβε την αγοραία αξία για τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και δεν χρησιμοποίησε κρατικούς πόρους.
- (55) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, δεδομένων των ιδιοτεροτήτων της υπόθεσης, πωλώντας τα στοιχεία ενεργητικού της Tractorul ως σύνολο, η AVAS έλαβε την τιμή της αγοραίας αξίας τους, δεν χρησιμοποίησε κρατικούς πόρους και ενήργησε ως φορέας οικονομίας της αγοράς.

6.2. Χαρακτηρισμός ως κρατική ενίσχυση: Συμπέρασμα

- (56) Με βάση την ανωτέρω εκτίμηση, δεν επιβλήθηκαν όροι στην πώληση της Tractorul που θα μπορούσαν να προκαλέσουν μείωση της τιμής πώλησης ή να αποτρέψουν δυνητικούς επενδυτές να υποβάλουν προσφορά. Πωλώντας όλα τα στοιχεία ενεργητικού ως σύνολο στο πλαίσιο διαδικασίας εκούσιας εκκαθάρισης, η AVAS εξασφάλισε το υψηλότερο τίμημα στην αγορά, δεν χρησιμοποίησε κρατικούς πόρους και ενήργησε ως φορέας της οικονομίας της αγοράς. Κατά συνέπεια, η πώληση της Tractorul δεν εμπειρείχε στοιχείο κρατικής ενίσχυσης.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (57) Η Επιτροπή κρίνει ότι η πώληση της Tractorul από τη ρουμανική υπηρεσία ιδιωτικοποιήσεων, την AVAS, στις 6 Ιουλίου 2007 δεν συνιστά ενίσχυση.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η πώληση της βιομηχανικής εγκατάστασης Tractorul από τη Ρουμανία στην Flanus Investiții SRL δεν συνεπάγεται ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

⁽¹⁴⁾ Ο αριθμός πρωτοκόλλου αντιστοιχεί στη σειρά υποβολής του φακέλου των προσφορών.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Ρουμανία.

Βρυξέλλες, 2 Απριλίου 2008.

Για την Επιτροπή
Neelie KROES
Μέλος της Επιτροπής
